ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.7.2022 г.
COM(2022) 359 final

2022/0226 (NLE)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Целта на приложеното предложение за регламент е временното суспендиране на митата по Общата митническа тарифа, посочени в член 56, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕС) № 952/2013 за стоки, използвани за производство на азотни торове, понастоящем класирани в подпозиции 2814 10 и 3102 10 от Комбинираната номенклатура (КН).

Пазарът на Европейския съюз (ЕС) за определени суровини за производството на азотни торове до голяма степен е зависим от вноса от трети държави. През 2021 г. ЕС е внесъл 2,9 млн. тона амоняк и 4,7 млн. тона карбамид за производството на азотни торове. Цените на тези продукти са се увеличили значително през 2021 г. и са продължили да се увеличават след руското нашествие в Украйна.

С цел да се облекчат разходите за производителите на торове в ЕС, като така се намалят разходите за земеделските стопани в Съюза и се допринесе за подходящото снабдяване с храни, произведени в ЕС, е целесъобразно да се предприемат временните мерки за либерализиране на търговията, предвидени в настоящото предложение. За да се увеличи стабилността на доставките, е целесъобразно също така да се разшири географският обхват на непреференциалния произход, който понастоящем е съсредоточен върху Русия, така че да бъдат включени и други държави. В действителност, и по-специално в момент на недостиг на азотни торове на международните пазари, наличието на мита върху вноса в ЕС на междинни суровини като амоняк и карбамид представлява възпиращ фактор за доставките на пазара на ЕС в сравнение с други световни пазари, на които няма такива вносни мита. Като се има предвид, че търгуваните стоки в тази категория са предимно суровини, тази разлика в митата възпрепятства усилията за диверсификация на вноса в ЕС.

Освен това в своето Съобщение от 23 март 2022 г. до Европейския парламент и до Съвета, озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и укрепване на стабилността на продоволствените системи“, Комисията отбелязва, че още преди руското нашествие в Украйна на стоковите пазари се е наблюдавало значително покачване на цените, което се е отразило върху селскостопанските пазари чрез увеличаване на разходите за енергия и торове и последващо увеличение на цените на селскостопанските продукти. Нашествието в Украйна и покачването на цените на суровините в световен мащаб доведоха до допълнително повишаване на цените на пазарите на селскостопански продукти и разкриват уязвимите места на продоволствената система на Съюза, която отчасти е зависима от вноса на торове. В съобщението се подчертава, че в краткосрочен план цената и наличието на минерални торове трябва да бъдат приоритет, докато се осъществи преходът към използване на устойчиви видове торове или методи за наторяване. През този период секторът за производство на торове в ЕС трябва да има достъп до необходимите вносни продукти, включително суровините за производството на торове в рамките на самия ЕС.

От трите основни вида торове, използвани от земеделските стопани, азотните торове са тези, които подлежат на мита по Общата митническа тарифа, приложими за междинни суровини, които са от ключово значение за неговото производство, за разлика от поташ и фосфор, при които основните суровини вече подлежат на облагане с нулева ставка по Общата митническа тарифа. Азотните торове са също така най-широко използваният

вид торове в ЕС, чиито цени са се увеличили в най-голяма степен от 2021 г. насам. Поради това предложените мерки са съсредоточени върху суровините за азотните торове.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Понастоящем третите държави, които се ползват от безмитен преференциален достъп до пазара на Съюза съгласно споразуменията за свободна търговия, са основните доставчици на тези стоки на пазара на ЕС. Въпреки това ЕС внася голям обем суровини за азотни торове с произход от държави, за които се прилага Общата митническа тарифа, като понастоящем митническите ставки варират между 5,5 и 6,5 %. За да се увеличи стабилността на доставките, е целесъобразно временно да се разшири географският обхват на държавите доставчици отвъд тези, които се ползват от споразумение за свободна търговия, тъй като понастоящем доставките се осъществяват от относително малък брой доставчици, ползващи се от преференциални условия. За разлика от достъпа чрез преференциални търговски споразумения обаче, предложените мерки за суспендиране на мита съгласно настоящото предложение са временни.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Мерките за либерализиране на търговията, които се съдържат в настоящото предложение, имат за цел да гарантират, че временното суспендиране на прилагането на Общата митническа тарифа на Съюза се извършва в контекста на принципите и целите на външната дейност на Съюза, посочени в член 21 от ДЕС, и че различните области на външната дейност на Съюза, от една страна, и външната дейност и другите политики на Съюза, от друга страна, са съгласувани помежду си. Поради това е целесъобразно продуктите с произход от Русия и Беларус да бъдат изключени от намалението на митата в съответствие с ограничителните мерки, предприети от Съюза срещу тези държави след агресията на Русия срещу Украйна.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящото предложение за регламент е член 31 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Принципът на субсидиарност не се прилага, тъй като предложението е от изключителната компетентност на Съюза.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като балансира търговските интереси на икономическите оператори (производители на азотни торове и потребители). В предложението се предвижда суспендиране на митата по Общата митническа тарифа само за тарифните линии за суровини за производството на торове, за които ЕС разчита най-много на вноса и при които увеличението на цените е било най-голямо. Освен това суспендирането ще се прилага само временно. Суспендирането не ограничава основните права на нито едно лице. Напротив, то временно премахва задължението за плащане на мито.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение е в съответствие с член 207, параграф 2 от ДФЕС, който предвижда мерки по линия на общата търговска политика. По силата на член 31 от ДФЕС Съветът определя митата по Общата митническа тарифа с квалифицирано мнозинство въз основа на предложение на Комисията.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не се прилага.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

С оглед на значителното и внезапно увеличение на цените на суровините за производството на азотни торове, утежнено от извънредната ситуация на пазара на торове, предизвикана от нашествието на Русия в Украйна (предвид факта, че Русия е вторият по големина доставчик на азотни торове за ЕС), е важно регламентът да влезе в сила възможно най-скоро, за да се насърчи диверсификацията на доставките на суровини, необходими за производството на торове, и намаляването на производствените разходи преди предстоящия сезон на засаждане/засяване през есента на 2022 г. Поради това не беше извършена оценка на въздействието за въпросната мярка. Очаква се обаче предложената мярка да промени профила на доставчиците на суровини за производството на азотни торове в ЕС и да спомогне за диверсификацията отвъд Русия.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Мярката не води до увеличаване на регулаторната тежест на предприятията.

- **Основни права**

Не се прилага.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма финансово отражение върху разходите, но има финансово отражение върху приходите. Несъбраните мита, съответстващи на суспендирането, ще възлизат приблизително на 15 млн. евро годишно, когато мярката се прилага за цялата година. Срокът на действие на мярката е малко над две години — до края на 2024 г.

Отрицателното въздействие върху традиционните собствени ресурси на бюджета възлиза на 11,25 млн. евро (т.е. 75 % от общия им размер). Отражението върху бюджета, което ще окаже настоящото предложение, е по-подробно изложено в законодателната финансова обосновка.

Загубата на приходи от традиционните собствени ресурси се компенсира от вноските на държавите членки въз основа на брутния национален доход (БНД).

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Докладването онлайн относно развитието на вноса в ЕС на суровини за азотни торове е достъпно чрез специални уебсайтове на Европейската комисия (Евростат).

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

С оглед на извънредната ситуация на пазара на торове на Съюза мярката има за цел увеличаване на търговските потоци и насърчаване на диверсификацията по отношение на вноса на суровини за производството на азотни торове чрез временно суспендиране на вносните мита, прилагани за тези продукти.

2022/0226 (NLE)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 31 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Пазарът на Европейския съюз (ЕС) за определени суровини за производството на азотни торове до голяма степен е зависим от вноса от трети държави. През 2021 г. ЕС е внесъл 2,9 млн. тона амоняк и 4,7 млн. тона карбамид за производството на азотни торове. Цените на тези продукти са се увеличили значително през 2021 г. и са продължили да се увеличават през настоящата година.

(2) Понастоящем значителна част от тези суровини за азотни торове се внасят в Съюза от трети държави, които се ползват от преференциален достъп до пазара на Съюза, поради което вносът е освободен от мита. Въпреки това ЕС внася голям обем суровини за азотни торове с произход от държави, за които се прилага Общата митническа тарифа, като понастоящем митническите ставки варират между 5,5 и 6,5 %.

(3) В своето Съобщение от 23 март 2022 г. до Европейския парламент и до Съвета, озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и укрепване на стабилността на продоволствените системи“, Комисията отбелязва, че още преди руското нашествие в Украйна на стоковите пазари се е наблюдавало значително покачване на цените, което се е отразило върху селскостопанските пазари чрез увеличаване на разходите за енергия и торове и последващо увеличение на цените на селскостопанските продукти. Комисията отбелязва, че нашествието в Украйна и покачването на цените на суровините в световен мащаб са довели до допълнително повишаване на цените на пазарите на селскостопански продукти и разкриват уязвимите места на продоволствената система на Съюза, която отчасти е зависима от вноса на торове. Тази зависимост повишава разходите за производителите и засяга цените на храните, което поражда безпокойство по отношение на покупателната способност на потребителите и доходите на земеделските стопани в ЕС.

(4) В съобщението се подчертава, че в краткосрочен план цената и наличието на минерални торове трябва да бъдат приоритет, докато се осъществи преходът към използване на устойчиви видове торове или методи за наторяване. През този период секторът за производство на торове в ЕС трябва да може да има достъп до необходимите вносни продукти, включително до суровините за

производството на торове в рамките на самия ЕС. Комисията също така подчертава, че цените на торовете и доставките им за селскостопанските производители ще бъдат наблюдавани, за да се гарантира, че перспективите за реколтите в ЕС не са застрашени.

(5) С оглед на гореизложеното е целесъобразно да се предприемат действия за намаляване на разходите, пред които са изправени производителите на торове от ЕС при вноса на суровини, необходими за производството на азотни торове.

(6) Освен това, в момент на недостиг на азотни торове на международните пазари, митата върху вноса в ЕС на междинни суровини като амоняк и карбамид представляват възпиращ фактор за доставките на пазара на ЕС в сравнение с други световни пазари, на които няма вносни мита. Тази разлика в митата също така възпрепятства усилията за диверсификация на вноса на ЕС.

(7) Поради това е целесъобразно временно да се суспендират митата по Общата митническа тарифа, посочени в член 56, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕС) № 952/2013, за определени суровини за производството на азотни торове. Временната мярка се прилага за периода, за който се очаква да продължат смущенията при цените на енергийния пазар и пазара на азотните торове, а именно до края на 2024 г.

(8) Същевременно, в съответствие с член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, Съюзът осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност, както и между външната си дейност и другите политики на Съюза.

(9) През последните години отношенията между Съюза и Руската федерация се развиха в силно отрицателна посока, като през последните месеци се наблюдава особено силно влошаване по отношение на незачитането от страна на Руската федерация на международното право, по-специално във връзка с непровокираното и необосновано нашествие в Украйна.

(10) От юли 2014 г. насам Съюзът постепенно налага ограничителни мерки срещу Руската федерация. В заключенията си от 24 февруари 2022 г. Европейският съвет заяви, че непровокираната и необоснована военна агресия на Русия срещу Украйна грубо нарушава международното право и принципите на Устава на ООН и подкопава европейската и световната сигурност и стабилност.

(11) Неотдавна, на 3 юни 2022 г., Съветът прие шести пакет от санкции[1] срещу Руската федерация във връзка с продължаващата военна агресия срещу Украйна и сведенията за зверства, извършени от руските въоръжени сили на нейна територия.

(12) Освен това, въпреки че Руската федерация е член на Световната търговска организация, Съюзът е освободен по силата на изключенията, които се прилагат съгласно Споразумението за създаване на Световната търговска организация, и по-специално член XXI от ГАТТ от 1994 г., от задължението да предоставя на внасяните от Руската федерация продукти предимствата, предоставени на сходни продукти, внасяни от други държави (третиране като най-облагодетелствана нация).

(13) Поради това не би било целесъобразно да се разреши вносът от Руската федерация да се ползва от безмитно третиране и третиране като най-

[1] www.sanctionsmap.eu

облагодетелствана нация по отношение на продуктите, обхванати от настоящия регламент.

(14) Отношенията между Съюза и Беларус също се влоши през последните години поради незачитането от страна на режима на международното право, основните свободи и правата на човека. Освен това Беларус подкрепя руската военна агресия срещу Украйна от самото ѝ начало, наред с другото, като позволява на Русия да изстрелва балистични ракети от територията на Беларус, като дава възможност за транспортиране на руски военен състав и тежко въоръжение, танкове и военни транспортьори, с което позволява на руски военни самолети да прелитат над въздушното пространство на Беларус към Украйна, предоставя пунктове за зареждане с гориво и складира руски военни оръжия и военно оборудване в Беларус.

(15) От октомври 2020 г. насам Съюзът постепенно налага ограничителни мерки срещу Беларус. На 2 декември 2021 г. Съветът прие пети пакет от санкции във връзка с продължаващите нарушения на правата на човека и инструментализирането на мигрантите. Допълнителни пакети от санкции бяха приети на 24 февруари, 2 март, 9 март и 3 юни 2022 г. с оглед на участието на Беларус в необоснованата и непровокирана военна агресия на Русия срещу Украйна. Освен това Беларус не е член на Световната търговска организация. Следователно по силата на Споразумението за създаване на Световната търговска организация Съюзът не е задължен да предоставя на продуктите от Беларус третиране като най-облагодетелствана нация. Освен това търговските споразумения позволяват действия, обосновани чрез приложими клаузи за изключения, по-специално изключения, свързани със сигурността, както вече беше посочено.

(16) Предвид гореизложеното е целесъобразно и е разрешено Русия и Беларус да бъдат изключени от обхвата на мерките за суспендиране на автономните мита, предвидени в настоящия регламент, при прилагане на общите правила относно митата от приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа, и по-специално раздел 1, част Б, параграф 1 от него.

(17) Съответно вносът на суровини за производството на азотни торове с произход от Русия и Беларус не следва да подлежи на суспендиране на митата. Вместо това вносът от Русия и Беларус на продуктите, обхванати от настоящия регламент, следва да продължи да се облага с вносното мито, с което е бил облаган досега,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

1. В приложение 1 към Регламент (ЕИО) № 2658/87 текстът към код по КН 2814 10 00 в колона 3 се заменя със следното:

„5,5 (*)

(*) Митото е суспендирано на автономно основание до 31 декември 2024 г., освен по отношение на Русия и Беларус, за които се прилага ставка от 5,5 %, съгласно Регламент (ЕО) 2022/XXXX на Съвета [номер на настоящия регламент].“

2. В приложение 1 към Регламент (ЕИО) № 2658/87 текстът към кодове по КН 3102 10 10 и 3102 10 90 в колона 3 се заменя със следното:

„6,5 (*)

(*) Митото е суспендирано на автономно основание до 31 декември 2024 г., освен по отношение на Русия и Беларус, за които се прилага ставка от 6,5 %, съгласно Регламент (ЕО) 2022/XXXX на Съвета [номер на настоящия регламент].“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага до 31 декември 2024 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател
[...]

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО:

Предложение за Регламент на Съвета за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа.

БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ:

Глава и статия: Глава 12, статия 120

Сума, предвидена в бюджета за 2022 г.: 17 912 606 159

ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ:

☐ Предложението няма финансово отражение

X Предложението няма финансово отражение върху разходите, но има финансово отражение върху приходите от традиционни собствени ресурси по следните причини:

През 2021 г. общата стойност на вноса под кодове по КН 2814 10 00 възлиза на 1,3 млрд. евро. Ставката на конвенционалното мито за този код по КН е 5,5 %. По-голямата част от този внос (68 %) е бил безмитен в резултат на прилагането на споразуменията за свободна търговия. Други 29 % представляват вносът от Русия, който няма да подлежи на намаление на митата. Следователно изчислените несъбрани мита възлизат на 2,1 млн. евро (1,3 млрд. евро x 3 % дял на вноса x 5,5 %) годишно.

През 2021 г. общата стойност на вноса под кодове по КН 3102 10 10 и 3102 10 90 възлиза на 1,8 млрд. евро. Ставката на конвенционалното мито за този код по КН е 6,5 %. По-голямата част от този внос (65 %) е бил безмитен в резултат на прилагането на споразуменията за свободна търговия. Други 24 % представляват вносът от Русия и Беларус, който няма да подлежи на намаление на митата. Следователно изчислените несъбрани мита възлизат на 12,9 млн. евро (1,8 млрд. евро x 11 % дял на вноса x 6,5 %) годишно.

Въз основа на гореизложеното отражение върху загубата на приходи за бюджета на ЕС в резултат на прилагането на настоящия регламент се оценява на 11,25 млн. евро годишно [(12,9 млн. евро + 2,1 млн. евро = 15 млн. евро брутна сума, включително разходите по събирането) x 0,75].

За 2022 г. отражението върху загубата на приходи от традиционни собствени ресурси за бюджета на ЕС се оценява на една трета от горепосочените средства, т.е. 3,8 млн. евро.

Загубата на приходи от традиционните собствени ресурси се компенсира от вноските на държавите членки въз основа на брутния национален доход (БНД).